УДК 336.69

Олена Харчук, к.е.н., доц.
(доцент кафедри менеджменту, Державний університет інфраструктури та технологій)
Ірина Буцерога,
(магістр кафедри менеджменту, Державний університет інфраструктури та технологій)

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ЗАЛІЗНИЧНИХ ТРАНСПОРТНИХ МЕРЕЖ В ЄС

У статті розкрите фінансове забезпечення та розвиток залізничних транспортних мереж в ЄС. Проведений аналіз останніх досліджень та публікацій щодо особливостей функціонування та оптимізації транспортної системи та транспортних мереж ЄС, становлення та особливостей розвитку транспортної інфраструктури та шляхів її економічного зростання. Перераховані джерела фінансування розвитку й удосконалення транспортної інфраструктури. Проаналізована Біла книга щодо європейської транспортної політики та інтеграції мережі на європейському рівні. Приведені проекти у сфері транс'європейських транспортних мереж, що становлять загальний інтерес та сприяють досягненню цілей Співтовариства та види мереж залізничних шляхів і роль у русі товарів і пасажирів на далекі відстані, в операціях комбінованого транспортування на далекі відстані. Визначене забезпечення проектів інвестування у розвиток інфраструктури транспортної галузі та регламенти Ради ЄЕС щодо фінансування та інвестування проектів розвитку та реконструкції європейських транспортних мереж. Визначені форми допомоги за участю Співдружності у фінансуванні досліджень проектів. Проаналізована національна транспортна стратегія України до 2030 р. та визначені оптимістичний та песимістичний сценарії розвитку експорту та імпорту транспортної галузі за роками. Розроблений механізм забезпечення фінансування транспортної стратегії та перераховані принципи стратегії фінансування. Зроблені висновки стосовно розвитку існуючих національних транспортних мереж, їх взаємної координації, забезпечення зв'язку всіх регіонів Європейського Союзу.

Ключові слова: *фінанси, інвестиції, транспортні мережі, ЄС, регламенти, стратегія.*

Постановка проблеми. Національні бюджети, бюджет Співтовариства, місцеві бюджети складають бюджетні джерела, що є значно обмеженими та повністю не забезпечують потреби реалізації різних проектів, зокрема інфраструктурних. А

© Харчук О.Г., Буцерога І.В, 2018

однією з найбільш вагомих проблем Європейського Союзу є фінансування розвитку й удосконалення інфраструктури транспорту [1, С. 187]. Оскільки без залізничного транспорту неможлива інтеграція України у загальносвітову економічну систему, фінансовому забезпеченню розвитку залізничних транспортних мереж в ЄС повинна приділятися належна увага.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Особливості функціонування та оптимізації транспортної системи розглядалися такими дослідниками, як А. Е. Горєва[21], В. К. Городецький [20], А. Е. Емірова та ін. Функціонуванню транспортних мереж ЄС приділялася увага в працях В. В. Мацкевича, Т. М. Пахомової, І. В. Познанської [19], політиці ЄС у транспортній галузі таким вченим, як Бабиніна Л. О. [22], Громогласова Е. С., Жиленкова Е. Е., Чайковська Ю. В. [15] та ін.

Становлення та особливості розвитку транспортної інфраструктури розглядали в своїх працях такі вчені, як В. Борщевський, М. Відякіна, С. Максимова, Л. Медвідь [24], О. Пікулик [14], М. Потаєва, О. Фастовець [17] та ін.

Економічному зростанню від розвитку транспортної інфраструктури приділяли увагу такі вчені, як П. Р. Агенор, Л. Р. Айкер, Д. Ашауер, Р. Дж. Барро, Е. М. Гремлі, А. Есташ, Е. Г. Єфімова [23], А. Іфцал, П. Калайтдзідакіс, Ц. Кальдерон, С. Калювітіс, Е. Квон, В. Б. Кондратьєв [25], Д. В. Макдональд, Н. Міллер, Б. Морено-Додсон, Р. Охдоі, Е. М. Пернія, Л. А. Рівас, В. Ромп, Л. Сервен, К. Тсоукіс, С. Турновський, О. Шиба [16], М. Фей, Дж. Фур'є, К. Футагамі, Дж. де Хаан, К. Харріса, Чен і Лі, А. Якіта. Однак аналіз досліджень свідчить, що питання інвестування та фінансового забезпечення розвитку залізничних транспортних мереж в ЄС залишається недостатньо вивченим та потребує подальшого аналізу та вивченню.

Метою статті є аналіз фінансового забезпечення розвитку залізничних транспортних мереж в ЄС.

Виклад основного матеріалу дослідження. Заснування і розвиток транс'європейської мережі сприяє досягненню основних цілей Співтовариства, таких як безперешкодне функціонування внутрішнього ринку та посилення економічних і соціальних зв'язків по всій території Співтовариства. Мобільність населення та товарів при сталих соціальних, екологічних умовах та умовах безпеки, є важливими цілями транс'європейської мережі, де неабияке місце займає й інтеграція різних видів транспорту та їх порівняльні переваги, що дають можливість створення додаткових робочих місць населення. В Білій книзі стосовно європейської транспортної політики [2] передбачається розкриття оптимального використання існуючих потужностей та інтеграції всіх мереж, що належать до таких видів транспорту, як автомобільного, залізничного, морського, повітряного та комбінованого. Використовуючи переваги при поєднанні різних видів транспорту може прогресивно розвиватися інтеграція мережі на європейському рівні. Для досягнення цих цілей діяльність Співтовариства має направлятися на розширення проектів у сфері транс'європейських транспортних мереж.

Визначення проектів, що становлять загальний інтерес та сприяють досягненню цих цілей, відповідають пріоритетам діяльності, де головним аспектом вибору є потенційно економічна їх життєздатність. До них належать:

– інфраструктурні проекти, що розташовуються в мережі внутрішніх водних шляхів та взаємно сполучені з іншими транс'європейськими шляхами;

– наявність установок для перевантаження транзитних вантажів, (наприклад, засобів для трейлерних перевезень), та таких, що відповідають одній або кільком

визначеним категоріям (доступ до порту з внутрішніх водних шляхів, інфраструктура порту в портовій зоні, інші транспортні інфраструктури в портовій зоні, інші транспортні інфраструктури, які сполучають порт з іншими елементами транс'європейської транспортної мережі);

– системи сигналізації та системи ведення суден, зокрема тих, що перевозять небезпечні або забруднюючі товари;

– комунікаційні системи для надзвичайних обставин та підвищення безпеки на воді.

Також до проектів належать такі проекти, як:

– будівництва або модернізація залізничних доріг або інфраструктур водного транспорту, для того, щоб зробити транспортування комбінованих вантажних одиниць технічно можливим і економічно життєздатним;

– будівництво або розвиток центрів для перевезень між внутрішніми видами транспорту, включаючи встановлення стаціонарного або мобільного обладнання для перевантаження вантажів;

– устаткування комбінованого транспортування, що необхідне для інфраструктури.

Важливим для держав-членів є захист навколишнього середовища при впровадженні проектів, тому потрібно проводити оцінку їх впливу на навколишнє середовище, не відступаючи від існуючих правил Співтовариства. Наприклад, технологічними рішеннями Європейської Комісії щодо безпеки руху є застосування:

– автоматичних апаратур контролю руху й пристроїв контролю на борту;

– різної модифікації обмежувачі швидкості й керування рухом автомобілів;

– впровадження електронних прав для водіїв автотранспорту;

– розробка та впровадження «розумних транспортних систем», що рекомендовані планом дій «Електронна Європа»;

– підвищення якості й надійності нових модифікацій автотранспортних засобів [3].

Мережа залізничних шляхів охоплює високошвидкісну та звичайні залізничні шляхи. Високошвидкісна мережа залізничних шляхів повинна включати:

– спеціально збудовані високошвидкісні лінії, що оснащені для швидкостей десь 250 км/год, використовуючи існуючі або нові технології;

– спеціально модернізовані високошвидкісні лінії (порядку 200 км/год.);

– спеціально модернізовані високошвидкісні лінії, де швидкість залежить від різних обмежень, наприклад, планування, рельєфних та топографічних.

Тому ця мережа повинна визначатися лініями як високошвидкісні лінії або адаптовані до високих швидкостей. Стосовно мережі звичайних залізничних шляхів, то вона повинна складатися з ліній звичайного залізничного транспорту з елементами комбінованого транспорту. Мережа повинна відігравати важливу роль у русі товарів і пасажирів як на далекі відстані, так і дозволяти взаємне сполучення з мережами інших видів транспорту, давати доступ до регіональних та місцевих мереж залізничних шляхів, також пропонувати клієнтам високий рівень якості та безпеки. Ще на початку 1970-х років. Європейське Співтовариство фінансово підтримало в галузі фінансування проекти транспортної інфраструктури. Для цього до 1980 р. Європейське Економічне Співтовариство своїми законодавчими актами майже щороку роглядало велику кількість об'єктів, які потребували наявність коштів бюджету ЄЕС. Такі проекти інвестування проводилися, здебільшого, за допомогою прийня-

тих регламентів щодо виділення фінансової допомоги на реалізацію проектів, наприклад, для розвитку інфраструктури транспортної галузі на певний час. Визначались також проекти, в які вкладаються кошти при участі Європейської Комісії стосовно їх фінансування. Це такі документи, як: регламенти Ради ЄЕС № 3600/82 [4], 1889/84 [5], 4059/86 [6], 4070/87 [7], 4048/88 [8].

Правове забезпечення регулювання інвестування проектів розвитку та реконструкції європейських транспортних мереж визначається Регламентом Ради № 1107/70/ЄЕС стосовно надання допомоги розвитку транспортних систем, включаючи залізничний, автомобільний та внутрішній водний транспорт [9].

Предметом правового регулювання є порядок спрямування фінансової допомоги на розвиток інфраструктури, обладнання для перевантаження і комбінованих перевезень в галузі транспорту.

В основі Регламенту Ради (ЄЕС) № 1108/70 щодо введення облікової системи затрат на інфраструктуру видів транспорту (залізничного, автомобільного і водного транспорту (внутрішнього) [10] лежить створення єдиної методології урахування коштів на інвестування та експлуатацію транспортної інфраструктури. Принципами правового регулювання є форми фінансової допомоги через здійснення інвестицій, дослідження щодо підвищення рентабельності транспортних систем і розвитку технологій. Сюди також відносяться єдині статті витрат: витрати на капіталовкладення в нове будівництво, розширення, реконструкцію та його поновлення, поточні витрати на підтримку та проведення операцій, підтримка поверхонь доріг, де здійснюються перевезення, інші поточні витрати, витрати на дорожню поліцію, загальні витрати.

Введення цієї директиви дало можливість забезпечити єдину фінансову звітність за кошти, що направляються на розвиток транспортної інфраструктури та контроль за використанням коштів Європейського співтовариства.

Регламент Ради (ЄС) № 2236/95 [11] про загальні правила з надання фінансової допомоги державам-членам Співтовариства в сфері розвитку транс'європейської мережі прийнято вважати базовим, оскільки він розроблений для визначення єдиних та узгоджених процедур надання Співтовариством допомоги проектам стосовно транс'європейських транспортних мереж. Метою цього регламенту є розробка рекомендацій щодо правил відбору проектів відповідно до принципів регулювання і встановлення критеріїв відбору: зрілості проекту, надійності фінансового пакета, прямого та непрямого соціально-економічного впливу, наслідків в навколишньому середовищі.

Цими документами визначаються можливі форми інвестування, участь Співтовариства у фінансуванні проектів, форми фінансового контролю державами членами за виконанням проектів. Фінансування Європейського Союзу є обмеженим і залежить від типу проектів та їх пріоритетності. Регламент передбачає альтернативні схеми фінансування, які включають спільне фінансування, партнерство державних структур з приватними – для забезпечення фінансування якнайбільшої кількості залучених сторін.

В основі Регламенту Ради (ЄС) № 1655/1999 [12] про зміни та доповнення до Регламенту (ЄС) № 2236/95 на період 2000-2006 рр. лежать нові пропозиції щодо вдосконалення методів та форм фінансування при впровадженні нових проектів, таких як ГАЛІЛЕО. Принципами регулювання є підвищення верхньої межі фінансування: з 10 % до 20 %, починаючи з 2003 р., вартості проекту (для навігаційних систем). Регламентом передбачається, що до 2006 р. на розвиток транс'європейської транс-

портної мережі витрачено 4600 млн євро, у тому числі 55 % – на проекти розвитку залізниць і лише 25 % – на розвиток автомобільного транспорту.

Формами допомоги є: участь Співдружності у фінансуванні досліджень проектів; субсидії на відшкодування процентних ставок на кредити Європейського Інвестиційного банку (ЄІБ); внески до гарантій за кредити ЄІБ; прямі внески у пакети інвестицій; участь ризикового капіталу у межах 1 % від загальної суми фінансування, після 2006 р. цю межу було збільшено до 2 %.

Важливим кроком у розвитку мережі міжнародних транспортних коридорів у Європі є Рішення № 1692/96/ЄС Європейського Парламенту та Ради про методичні рекомендації Співтовариства щодо розвитку транс'європейської транспортної мережі [13]. В основі Рішення лежить створення методичних рекомендацій, де розкриті цілі, пріоритети, заходи та напрями розвитку у сфері транс'європейської транспортної мережі. Вони визначають проекти спільних інтересів Співтовариства і становлять загальну довідкову концептуальну основу для заохочення держав-членів до виконання проектів, що розкривають забезпечення узгодженості, взаємне сполучення та функціональну сумісність транс'європейської транспортної мережі. Також сформовують єдину мету для всіх держав-членів, яка супроводжується наявністю фінансових ресурсів Співтовариства. Дані методичні рекомендації сприяють залученню приватного сектору, принципи правового регулювання якого сформовані на основі злагодженої загальної транс'європейської транспортної мережі, інтегрованих засобів обробки і передачі транспортної інформації та додаткових послуг.

Головним фактором зростання економічного і соціального розвитку України, що відмічено в національній транспортній стратегії України до 2030 р. [18], є транспортна інфраструктура, яка залежить від дослідження транспортної галузі, а саме попиту на вантажний та пасажирський транспорт, фінансування транспортної галузі та безпеки на транспорті, розвитку нових транспортних коридорів та орієнтованості на споживача, де в майбутньому тенденція йде до зменшення витрат на логістичні перевезення на 40%. На сьогоднішній день на транспортну галузь припадає 12,1% обсягу експорту та 5,3% імпорту. Був розроблений оптимістичний та песимістичний сценарії подальшого розвитку експорту та імпорту, де інтеграційний сценарій (інтеграція з ЄС) передбачає зростання частки українського експорту до ЄС до 60% до 2030 року (табл.1).

Конвергенція з актами ЄС та лібералізація ринків транспортних послуг свідчить, що потенційний обсяг інвестицій у галузь транспорту оцінюється експертами в 8 – 10 млрд доларів на рік.

У розвитку міжнародних транспортних коридорів та транзиту планується новий транзитний коридор через територію України – новий шовковий шлях та розвиток мережі TEN-T коридорів – сполучення з ЄС. В розвитку вантажного транспорту в перспективі: розробка методики нарахування портових зборів (зниження розміру зборів на 20-40%); перегляд системи тарифоутворення на транспорті (врахування собівартості послуг та ринкових конкурентних цін); стратегічний план розвитку портів, реформа АМПУ та оновлення портової інфраструктури; підвищення ефективності залізничних перевезень – зменшення часу оборотності вагонів, оновлення парку локомотивів; переорієнтація перевезень з автомобільного та залізничного транспорту на внутрішні водні шляхи (Україна використовує лише 3% від загального річкового потенціалу).

Таблиця 1. **Сценарії розвитку експорту та імпорту**

Ключові індикатори		Оптимістичний сценарій Роки			Песимістичний сценарій Роки		
		2017	2018*	2019*	2017	2018*	2019*
Реальне зростання ВВП, % до поперед-нього року		3,0	4,0	4,0	1,5	2,0	2,0
Експорт (товарів та послуг)	млн.дол.США	47226	51911	57517	45152	46871	48883
	% до минулого року	8,0	9,9	10,8	3,3	3,8	4,3
Імпорт (товарів та послуг)	млн.дол.США	49901	55390	61151	47095	49167	51380
	% до минулого року	9,7	11,0	10,4	3,5	4,4	4,5

Джерело: сформовано автором згідно з даними [18]

У транспортній стратегії України вагомим питанням є забезпечення фінансування розвитку залізничних транспортних мереж в ЄС. Ключовим елементом її є розробка механізмів забезпечення фінансування (рис.1).

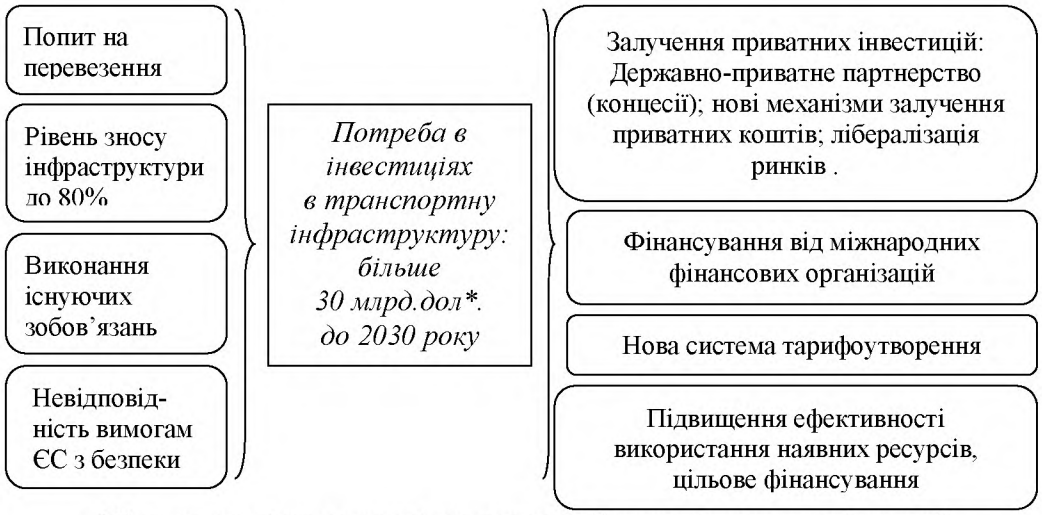
В основі транспортної стратегії є базування її на принципах лібералізації, ефективності та прозорості (рис.2). Це дасть можливість підвищити відповідальність та прозорість під час прийняття управлінських рішень.

Висновки та пропозиції. Отже, метою Європейського Союзу у транспортній політиці є розвиток існуючих національних транспортних мереж, їх взаємна координація, забезпечення зв'язку всіх регіонів Європейського Союзу.

Розглянуті проекти та участь Європейської Комісії стосовно фінансування цих проектів та правове забезпечення регулювання інвестування проектів розвитку та реконструкції європейських мереж транспорту та визначено, що саме країни-учасниці, кредити банків, а також приватні інвестиції і є основними джерелами фінансування.

Національна транспортна стратегія України до 2030 р. відмічає транспортну інфраструктуру як головного чинника зростання економічного і соціального розвитку України, що залежить від попиту на вантажний та пасажирський транспорт, фінансування транспортної галузі та безпеки на транспорті, розвитку нових транспортних коридорів та орієнтованості на споживача. Розглянуті принципи стратегії фінансування та механізм забезпечення фінансування, що показує потребу в інвестиціях в транспортну інфраструктуру більше ніж 30 млрд дол. до 2030 р., що дасть можливість розвитку інтеграційного сценарію (інтеграція з ЄС) та збільшення частки українського експорту до ЄС до 2030 р.

Розвиток транс'європейської мережі сприятиме досягненню реалізації основних цілей та завдань Співтовариства.

* Експертна оцінка на основі даних стратегій розвитку окремих підгалузей (без міського транспорту)

Рис. 1. **Розробка механізмів забезпечення фінансування як ключового елементу транспортної стратегії**
Джерело: сформовано автором згідно з даними [18]

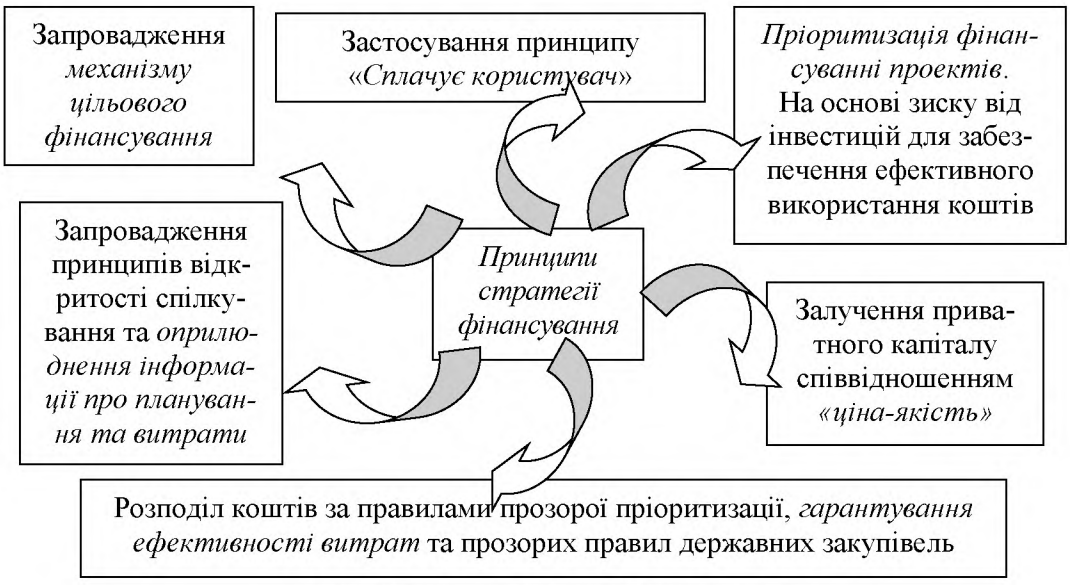

Рис. 2. **Принципи стратегії фінансування**
Джерело: сформовано автором згідно з даними [18]

ЛІТЕРАТУРА

1. Правове регулювання транспортних коридорів в Європейському Союзі та в Україні / за заг. ред. к.е.н. В.Г. Дідика. – К., 2007. – 244 с.

2. Біла Книга – Транспорт План розвитку єдиного Європейського транспортного простору – на шляху до конкурентоспроможної та ресурсоефективної транспортної системи (COM (2011) 144, кінцева редакція від 28 березня 2011) та передмову Сійма Калласа, віце-президента, Комісара з питань транспорту. Видавничий центр Європейського Союзу в Люксембурзі, 2011. – 43 с.

3. Тенденції розвитку транспортних мереж та транспортних коридорів в Європейському Союзі. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://studlib.info/transport/1029695-tema-1-tendencii-rozvitku-transportnikh-merezh-ta-trans-portnikh-koridoriv-v-yevropeyskomu-soyuzi.

4. *Регламент Ради* (ЄЕС): прийнятий 30.12.1982 року № 3600/82 щодо надання обмеженої допомоги у сфері транспортної інфраструктури (ОВ L 376 31.12.82 С 132.).

5. *Регламент Ради* (ЄЕС): прийнятий 26.06.1984 року № 1889/84 про запровадження спеціальних заходів в інтересах Співтовариства, які відносяться до транспортної інфраструктури, Офіційний вісник L177, 04/07/1984, С.0004-0006.

6. *Регламент Ради* (ЄЕС): прийнятий 19.12.1988 року № 4048/88 про надання фінансової підтримки проектам транспортної інфраструктури. Офіційний вісник L356/5, 24./12/1988. – С. 136.

7. *Регламент Ради* (ЄЕС): прийнятий 22.12.1987 року № 4070/87 щодо надання підтримки проектам транспортної інфраструктури (ОВ L 380,31.12.87 С 33) . – С. 141.

8. *Регламент Ради* (ЄЕС): прийнятий 19.12.1987 року № 4048/88 щодо надання фінансової підтримки проектам транспортної інфраструктури (ОВ L 356, 24.12.88 С 5) . – С. 138.

9. *Регламент Ради* (ЄС): прийнятий 19.11.1996 року № 2255/96 про внесення змін і доповнень до Регламенту (ЄЕС) № 1107/70 щодо надання фінансової допомоги в сферах залізничного, автомобільного та внутрішнього водного транспорту. Офіційний вісник Європейських Співтовариств

10. *Регламент Ради:* прийнятий 8.12.2003 року № 13/2004, що визначає склад переліку водних шляхів морського характеру, передбачений у пункті (d) Статті 3 Регламенту Ради (ЄЕС) № 1108/70. Офіційний вісник Європейського Союзу.

11. *Регламент Ради* (ЄС) Європейського Парламенту та Ради: прийнятий 30.11.2009 року № 67/2010, який встановлює загальні правила надання Співтовариством фінансової допомоги в сфері транс-Європейської мережі (кодифікована версія).

12. *Регламент Ради* (ЄС) Європейського парламенту та Ради: прийнятий 21.04.2004 року № 807/2004 щодо внесення змін до Регламенту Ради (ЄС) № 2236/95, що встановлює загальні правила надання Співтовариством фінансової допомоги у галузі транс'європейських мереж.

13. *Рішення* Європейського парламенту та Ради ЄС: прийнятий 23.07.1996 року № 1692/96/ЄС про методичні рекомендації Співтовариства щодо розвитку транс-європейської транспортної мережі.

14. *Пікулик О. Б.* Пріоритетні напрями розвитку транспортної системи Західного регіону України в умовах європейської інтеграції / О. Б. Пікулик О. Б. // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки. – 2008. – № 7. – С. 284 – 291. (Серія : Економічні науки).

15. *Чайковская Ю. В.* Страны Европейского Союза на мировом рынке автомобильных грузоперевозок [Електронний ресурс] / Ю. В. Чайковская // Ин-т бизнеса и менеджмента технологий БГУ. – Режим доступу: http://www.sbmt.bsu.by.

16. *Шиба О. А.* Взаємозв'язок розвитку транспортної інфраструктури та економічного зростання / О. А. Шиба // Вісник Львівського університету. Серія «Міжнародні відносини». – 2016. – № 39. – С. 286 – 296.

17. *Фастовець О. О.* Розвиток транспортної системи з найдавніших часів до початку XX ст. як чинник виникнення туристичної галузі / О.О.Фастовець // Туристично-краєзнавчі дослідження. – Випуск 4 – К.: Державне підприємство «Національна туристична організація», 2002. – С. 418 – 443.

18. *Національна* транспортна стратегія України до 2030 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://publications.chamber.ua/2017/Infrastructure/UDD/National_Transport_Strategy_2030.pdf.

19. *Городецький В. К.* Світова економіка. Розділ 9 «Транспорт, зв'язок, сфера послуг» [Електронний ресурс]: навч. посіб. / В. К. Городецький. – Режим доступу: http://economuch.com/zarubejnyih-stran-hozyaystvo/transport-svyaz-sfera-10960.html.

20. *Познанська І. В.* Сучасні тенденції розвитку транспортної інфраструктури ЄС / І. В. Познанська // Молодий вчений. – 2014. – №9. – С. 56 – 59.

21. *Горев А. Э.* Грузовые автомобильные перевозки : учеб. пособие / Горев А. Э. – 5-е изд., испр. – М.: Академия, 2008. – 288 с.

22. *Бабынина Л. О.* Транспортная политика ЕС: проблемы и перспективы [Електронний ресурс] / Л. О. Бабынина. – Режим доступу :http://konesh.ru/transportnaya-politika-es-problemi-i-perspektivi.html.

23. *Ефимова Е. Г.* Роль транспорта в экономическом развитии региона: международный аспект [Електронний ресурс] / Е. Г. Ефимова // Вестник СПбГУ. – Сер 5. – 2009. – Вып. 1. – С. 77 – 85. – Режим доступу: http://worldec.ru/content/Vestnik/2009%20%E2%84%96%201%20%D0%95%D1%84%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf.

24. *Медвідь Л. І.* Транспортна інфраструктура як важливий чинник розвитку туристичної галузі регіону [Електронний ресурс] / Л. І. Медвідь / Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського // Геополітика і екогеодинаміка регіонів. – 2014. – № 10. – С. 154 – 157. – Режим доступу: http://geopolitika.crimea.edu/arhiv/2014/tom10-v-2/029medv.pdf.

25. *Кондратьев В.* Инфраструктура как фактор экономического роста [Електронний ресурс] / В. Кондратьев // Перспективы: сетевое издание Центра исследований и аналитики Фонда исторической перспективы. – Режим доступу: http://www.perspektivy.info/table/infrastruktura_kak_faktor_ ekonomicheskogo_rosta_2010-11-10.htm.

REFERENCES

1. *Pravove rehuliuvannia transportnykh korydoriv v Yevropeiskomu Soiuzi ta v Ukraini* // za zah. red. k.e.n. V.H.Didyka. - K., 2007. – 244 s.

2. *Bila Knyha* – Transport Plan rozvytku yedynoho Yevropeiskoho transportnoho prostoru – na shliakhu do konkurentospromozhnoi ta resursoefektyvnoi transportnoi systemy (SOM (2011) 144, kintseva redaktsiia vid 28 bereznia 2011) ta peredmovu Siima Kallasa, vitse-prezydenta, Komisara z pytan transportu. Vydavnychyi tsentr Yevropeiskoho Soiuzu v Liuksemburzi, 2011. – 43 s.

3. *Tendentsii rozvytku transportnykh merezh ta transportnykh korydoriv v Yevropeiskomu Soiuzi.* [Elektronnyi resurs]. - Rezhym dostupu: https://studlib.info/transport/1029695-tema-1-tendencii-rozvitku-transportnikh-merezh-ta-trans-portnikh-koridoriv-v-yevropeyskomu-soyuzi.

4. *Rehlament Rady (IeES): pryiniatyi 30.12.1982 roku № 3600/82* shchodo nadannia obmezhenoi dopomohy u sferi transportnoi infrastruktury (OB L 376 31.12.82 S 132.).

5. *Rehlament Rady (IeES): pryiniatyi 26.06.1984 roku № 1889/84* pro zaprovadzhennia spetsialnykh zakhodiv v interesakh Spivtovarystva, yaki vidnosiatsia do transportnoi infrastruktury, Ofitsiinyi visnyk L177, 04/07/1984, S.0004-0006.

6. *Rehlament Rady (IeES): pryiniatyi 19.12.1988 roku № 4048/88* pro nadannia finansovoi pidtrymky proektam transportnoi infrastruktury. Ofitsiinyi visnyk L356/5, 24./12/1988. – S. 136.

7. *Rehlament Rady (IeES): pryiniatyi 22.12.1987 roku № 4070/87* shchodo nadannia pidtrymky proektam transportnoi infrastruktury (OB L 380,31.12.87 S 33) . – S. 141.

8. *Rehlament Rady (IeES): pryiniatyi 19.12.1987 roku № 4048/88* shchodo nadannia finansovoi pidtrymky proektam transportnoi infrastruktury (OB L 356, 24.12.88 S 5) . – S. 138.

9. *Rehlament Rady (IeS): pryiniatyi 19.11.1996 roku № 2255/96* pro vnesennia zmin i dopovnen do Rehlamentu (IeES) № 1107/70 shchodo nadannia finansovoi dopomohy v sferakh zaliznychnoho, avtomobilnoho ta vnutrishnoho vodnoho transportu. Ofitsiinyi visnyk Yevropeiskykh Spivtovarystv

10. *Rehlament Rady: pryiniatyi 8.12.2003 roku № 13/2004*, shcho vyznachaie sklad pereliku vodnykh shliakhiv morskoho kharakteru, peredbachenyi u punkti (d) Statti 3 Rehlamentu Rady (IeES) № 1108/70. Ofitsiinyi visnyk Yevropeiskoho Soiuzu.

11. *Rehlament Rady (IeC) Yevropeiskoho Parlamentu ta Rady: pryiniatyi 30.11.2009 roku N 67/2010*, yakyi vstanovliuie zahalni pravyla nadannia Spivtovarystvom finansovoi dopomohy v sferi trans-Yevropeiskoi merezhi (kodyfikovana versiia).

12. *Rehlament Rady (IeS) Yevropeiskoho parlamentu ta Rady: pryiniatyi 21.04.2004 roku № 807/2004* shchodo vnesennia zmin do Rehlamentu Rady (IeS) № 2236/95, shcho vstanovliuie zahalni pravyla nadannia Spivtovarystvom finansovoi dopomohy u haluzi transievropeiskykh merezh.

13. *Rishennia Yevropeiskoho parlamentu ta Rady YeS: pryiniatyi 23.07.1996 roku № 1692/96* / IeS pro metodychni rekomendatsii Spivtovarystva shchodo rozvytku trans-yevropeiskoi transportnoi merezhi.

14. *Pikulyk O. B.* Priorytetni napriamy rozvytku transportnoi systemy Zakhidnoho rehionu Ukrainy v umovakh yevropeiskoi intehratsii / O. B. Pikulyk O. B. // Naukovyi visnyk Volynskoho natsionalnoho universytetu im. Lesi Ukrainky. – 2008. – № 7. – S. 284 – 291. (Seriia : Ekonomichni nauky).

15. *Chaikovskaia Yu. V.* Stranы Evropeiskoho Soiuza na myrovom rынke avtomobylnыkh hruzoperevozok [Elektronnyi resurs] / Yu. V. Chaikovskaia // Yn-t byznesa y menedzhmenta tekhnolohyi BHU. – Rezhym dostupu: http://www.sbmt.bsu.by.

16. *Shyba O. A.* Vzaiemozviazok rozvytku transportnoi infrastruktury ta ekonomichnoho zrostannia / O. A. Shyba // Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriia «Mizhnarodni vidnosyny». – 2016. – № 39. – S. 286 – 296.

17. *Fastovets O. O.* Rozvytok transportnoi systemy z naidavnishykh chasiv do pochatku KhKh st. yak chynnyk vynyknennia turystychnoi haluzi / O.O.Fastovets // Turystychno-kraieznavchi doslidzhennia. – Vypusk 4 – K.: Derzhavne pidpryiemstvo «Natsionalna turystychna orhanizatsiia», 2002. – S. 418 – 443.

18. *Natsionalna transportna stratehiia Ukrainy do 2030 roku*. [Elektronnyi resurs]. - Rezhym dostupu: http://publications.chamber.ua/2017/Infrastructure/UDD/National_Transport_Strategy_2030.pdf.

19. *Horodetskyi V. K.* Svitova ekonomika. Rozdil 9 «Transport, zviazok, sfera posluh» [Elektronnyi resurs]: navch. posib. / V. K. Horodetskyi. – Rezhym dostupu: http://economuch.com/zarubejnyih-stran-hozyaystvo/transport-svyaz-sfera-10960.html.

20. *Poznanska I. V.* Suchasni tendentsii rozvytku transportnoi infrastruktury YeS / I. V. Poznanska – Molodyi vchenyi. – 2014. – №9. – S. 56 – 59.

21. *Horev A. Э.* Hruzovыe avtomobylnыe perevozky : ucheb. posobye / Horev A. Э. – 5 –e yzd., yspr. – M.: Akademyia, 2008. – 288 s.

22. *Babыnyna L. O.* Transportnaia polytyka ES: problemы y perspektyvы [Elektronnyi resurs] / L. O. Babыnyna. – Rezhym dostupu :http://konesh.ru/transportnaya-politika-es-problemi-i-perspektivi.html.

23. *Efymova E. H.* Rol transporta v эkonomycheskom razvytyy rehyona: mezhdunarodnыi aspekt [Elektronnyi resurs] / E. H. Efymova // Vestnyk SPbHU. – Ser 5. – 2009. – Vыp. 1. – S. 77 – 85. – Rezhym dostupu: http://worldec.ru/content/Vestnik/2009%20%E2%84%96%201%20%D0%95%D1%84%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf.

24. *Medvid L. I.* Transportna infrastruktura yak vazhlyvyi chynnyk rozvytku turystychnoi haluzi rehionu [Elektronnyi resurs] / L. I. Medvid // Heopolityka i ekoheodynamika rehioniv / Tavriiskyi natsionalnyi universytet imeni V. I. Vernadskoho. – 2014. – № 10. – S. 154 – 157. – Rezhym dostupu: http://geopolitika.crimea.edu/arhiv/2014/tom10-v-2/029medv.pdf.

25. *Kondratev V.* Ynfrastruktura kak faktor эkonomycheskoho rosta [Elektronnyi resurs] / V. Kondratev // Perspektyvы: setevoe yzdanye Tsentra yssledovanyi y analytyky Fonda ystorycheskoi perspektyvы. – Rezhym dostupu: http://www.perspektivy.info/table/infrastruktura_kak_faktor_ekonomicheskogo_rosta_2010-11-10.htm.

Елена Харчук, к.э.н., доц.
(доцент каф. «Менеджмент», Государственный университет инфраструктуры и технологий)
Ирина Буцерога
(магистр каф. «Менеджмент», Государственный университет инфраструктуры и технологий)

ФИНАНСОВОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ РАЗВИТИЯ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНЫХ ТРАНСПОРТНЫХ СЕТЕЙ В ЕС

В статье раскрыто финансовое обеспечение и развитие железнодорожных транспортных сетей в ЕС. Проведен анализ последних исследований и публикаций об особенностях функционирования и оптимизации транспортной системы и транспортных сетей ЕС, становления и особенностей развития транспортной инфраструктуры и путей ее экономического роста. Перечислены источники финансирования развития и совершенствования транспортной инфраструктуры. Проанализирована Белая книга по европейской транспортной политике и интеграция сети на европейском уровне. Приведены проекты в сфере трансъевропейских транспортных сетей, которые составляют общий интерес и способствуют достижению целей Сообщества и виды сети железнодорожных путей, роль в движении товаров и пассажиров на дальние расстояния, в операциях комбинированой транспортировки на дальние расстояния. Определено обеспечение проектов инвестирования в развитие инфраструктуры транспортной отрасли и регламенты Совета ЕЭС по финансированию и инвестированию проектов развития и реконструкции европейских транспортных сетей. Определены формы помощи с участием Содружества в финансировании исследований проектов. Проанализирована национальная транспортная стратегия Украины

до 2030 года и определены оптимистический и пессимистический сценарии развития экспорта и импорта транспортной отрасли по годам. Разработан механизм обеспечения финансирования транспортной стратегии и перечислены принципы стратегии финансирования. Сделаны выводы по развитию существующих национальных транспортных сетей, их взаимной координации и обеспечения связи всех регионов Европейского Союза.

Ключевые слова: *финансы, инвестиции, транспортные сети, ЕС, регламенты, стратегия.*

Elena Kharchuk, PhD, associated professor,
(associated professor of the department «Management», State University of Infrastructure and Technology)
Irina Butseroga
(master of the department «Management», State University of Infrastructure and Technology)

FINANCIAL SUPPORT FOR THE DEVELOPMENT OF RAILWAY TRANSPORT NETWORKS IN THE EU

The article provides financial support and development of railway transport networks in the EU. An analysis of recent research and publications on the peculiarities of functioning and optimization of the transport system and transport networks of the EU, the formation and features of the development of transport infrastructure and ways of its economic growth. The sources of financing for the development and improvement of transport infrastructure are listed. The White Paper on European Transport Policy and the integration of the network at European level are revealed. The projects in the sphere of trans-European transport networks, which are of common interest and contribute to the achievement of Community objectives, are considered. The types of railway tracks and the role in the movement of goods and passengers at long distances, in operations of combined transportation at long distances are considered. Consideration is given to providing investment projects in the development of transport infrastructure and the regulations of the Council of Europe regarding financing and investment projects for the development and reconstruction of European transport networks. Defined forms of assistance with participation of the Commonwealth in financing research projects. The national transport strategy of Ukraine has been analyzed until 2030 and the optimistic and pessimistic scenarios of the development of the export and import of the transport industry have been determined by years. A mechanism has been developed to ensure financing of the transport strategy and the principles of the financing strategy are listed.

Conclusions are made regarding the development of existing national transport networks, their mutual coordination, ensuring the connection of all regions of the European Union.

Keywords*: finances, investments, transport networks, EU, regulations, strategy.*